

במת מערכות

על תמרון

הממוכנת המשתפת פעולה עם האויר, צריך לאפשר פיתוח תמרון-התקפי נגד מרחב מוגן שהקים האויב. במקרה זה אין בסיסי התמרון הנ"ל מתאימים להשגת המטרה. אכן, בשטח זה ניתן ללמוד רבות מנסיון מלחמת העולם השנייה (טרם הושפע אורח-הלחימה מחומר הנפץ הגרעיני). בעיקר מנסיונם של אותם צבאות שפיתחו שיטת לחימה מהירה מזאת של יריביהם.

תמרון ההתקפה ה"פשוט" (שאגב, אינו פשוט),

שהכל מדברים עליו הוא "היתד הפורץ", כלומר, ראש אחד חזק פורץ לתוך המרחב בחזית צרה; נוצר מצב כזה שהגייסות המובילים חייבים להרחיב את הפריצה לאגפים בטרם ימשיכו לחדור לעומק.

באורח תמרון זה שלור בה איפוא ההתפרצות, שהיא למעשה כרסום קליפת המגן, בהרחבת הפריצה להכנת "מאחז" — וניצולו על-ידי גייסות נוספים כדי לחדור לעומק, ליעד החיוני,

שעל-ידי כיבושו תשותק התנגדות האויב. אלו הם השלבים הנקראים קרב חד-בחד וקרב החדירה.

לאחר הרחבת הפריצה תתחיל חדירה עמוקה יותר לתוך מערך האויב. פעולה כזאת מתאפשרת היות והכוח שפרץ נמצא במצב נוח לפתח התקפות על אגף האויב שבצידי ציר הפריצה, או לכתרו.

נראה את האפשרויות הפתוחות לאויב מול תמרון זה, ונבין משום מה אין הוא כה פשוט כפי שיכולים

אין הכוונה להתמודד מעל "במת מערכות" עם אלה שניסו להציג את הבסיסים השונים של התמרון, אלא להרחיב רעיון שהועלה במקום אחד במחשבות "שריונאי" (*), ולערער על כמה מהנחותיו האחרות. יסודות התמרון שנגעו בהם היו תמרון על בסיס מכשול (דוגמת התמרון של ולינגטון בטורס ודרה) או על בסיס מארב (דוגמת התמרון של חניבעל בקנה). אמנם, העקרונות המונחים ביסוד שני טיפוסים תמרון אלה ישימים לזה שיוצג כאן, אך יש

ובין גייסות מתמודדים קיים מצב שצורות התמרון שצוינו לעיל אינן עונות עליו.

בסיס התמרון של "המארב" ובסיס התמרון של "המכשול" נשענים במיוחד על עליונות האש הסטטית. מהרבה בחינות ברורה עליונות האש הסטטית, או יותר נכון קלה לתפישה. מלחמת החפירות ב-18 — 1914 גילתה עליונות זאת. אולם אלה שקלה להם תפישת עליונות האש הסטטית, לא קלה להם

הבנת עליונות האש כשירת-התמרון, שנוצרה על-ידי הטנק והמטוס ומצאה את ביטוייה במלחמת העולם השנייה. בעיקר מתקשים הם בהבנת מלוא המשמעות הנובעת מעליונות זו; הוה אומר, הניצול הנכון של העוצבות הממוכנות בשיתוף עם חיל האויר. בסיס התמרון שיאפשר ניצול מלא של העוצבה

(*) ראה "מחשבות בעקבות אורחות שריון בזירה מדברית". הוב' ק"ו עמ' 31.

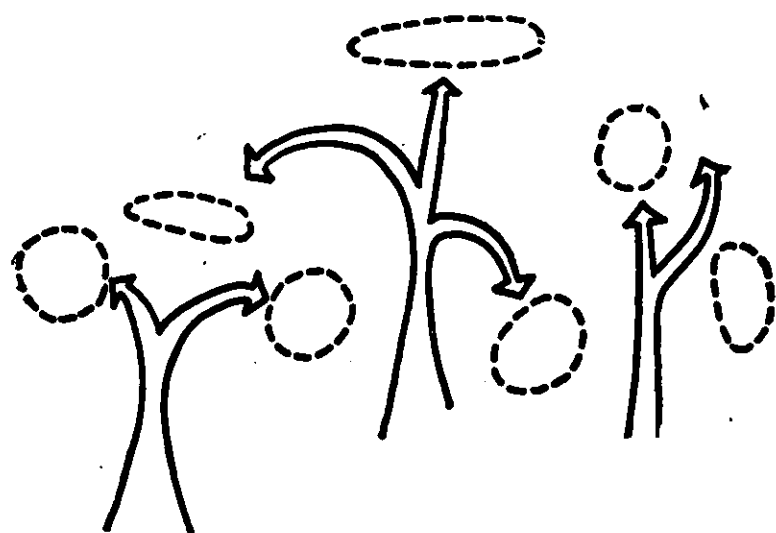

להרחיב רעיון שהועלה ע"י "שריונאי"

ולביצוע. תמרון "היתד והמלכודת" הנו תמרון רב ראשים, הפורצים בכמה מקומות באותו זמן אל אותו מרחב מוגן של האויב. התוצאה תהיה, שגייסות אויב שלא נכנעו או ברחו, יימצאו בינות לראשים שפרצו, כשהם חשופים להתקפות אגפיות ולכיתור; הפריצה רבת הראשים שוברת את האורגניות של המרחב, וכל חלק משנה נאלץ להגן על עצמו, ואינו פנוי לארגון התקפות-נגד. איי אויב אלה יבוערו על-ידי הראשים שפרצו, או על-ידי הגייסות הבאים בעקבותם.

תמרון זה פותח לראשונה על-ידי הגרמנים בסוף שנות ה-30, והוא מתאים במיוחד לגייסות ממוכנים, היות והנו מושתת על עליונות האש כשירת התמרון מול האש הסטטית של העמדות. במיוחד יש יתרון לתמרון כזה בתנאי אויר שקולים, וכאשר הזמן העומד לרשות התוקף אינו בלתי מוגבל — ולפעמים גורם הזמן קובע את סוג התמרון יותר מאשר מכשולים פיזיים.

ברור שלתמרון "היתד והמלכודת" יתרון רב על פני תמרון "היתד", כי בעצם טיבו נמצאים נתונים המספיקים לקיום יוזמה לזמן רב, תוך כדי שיבוש מערך האויב ומניעת הפעלתו כמערך הגנה אורגני.

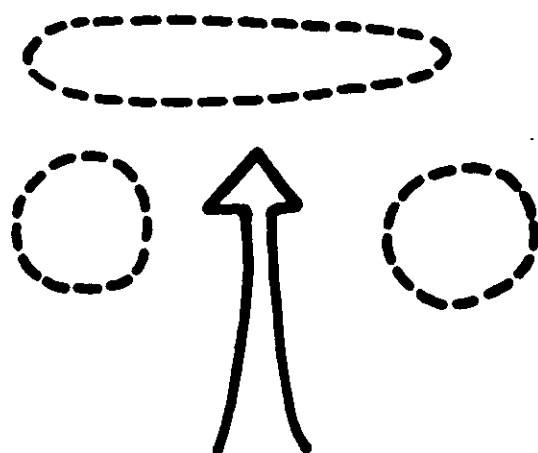
תמרון "היתד והמלכודת"

תנאי אחד חיוני יש לתמרון זה, והוא: ההכרח לבצעו במהירות רבה יותר מזו בה מסוגל האויב לשנות את מערכו. לכן מחייב תמרון זה ריכוז המאמצים והפעלתו המהירה, שתמנע מהאויב כל אפשרות להתאושש.

ולסיכום נחזור אל המניע אשר הוליד תמרון זה — אל מילת האזהרה של גנרל פולר: ".....יהיו האמצעים לניהול מלחמה ממוכנים כאשר יהיו, אסורה עלינו מחשבה מכנית; כוח המנוע נובע מיצילותו, ואילו כוח המחשבה תלוי במידת החופש שלה — החופש מהשתלטות המכונה".

"אלף"

היינו לחשוב. האויב יכול להערך להגנה בעורפו, על קו ההספקה שלו, ולהכין שם מרחב מוגן חדש. תנופת ההתקפה של הכוח הפורץ, אשר יגיע אל מול מערך זה לאחר ריכוז המאמץ לפריצה הראשונית, תהיה חלשה למדי, וכך ניתן יהיה להנחית עליו התקפת-נגד קטלנית. הוה אומר, האויב יכול להכין בעורפו בסיס תמרון של "מכשול". כן יכול האויב להפוך את הפריצה של התוקף לבסיס של תמרון

מערך הגנה עורפי, מגייסות שנש-תבשו או עתודות.

מתחמים באגפים, שתפקידם לתקוף את הרגלים והאספקה הבאים בעקבות השריון.

תמרון "היתד"

"מארב" שיבוצע על-ידי המרחב המוגן; החלשת ההתנגדות מול החוד הפורץ תעורר את התוקף להתקדמות בלתי מאוזנת, ואז ניתן להנחית עליו התקפות אגפיות, ניתן לחתוך את קו האספקה שלו ובסופו של דבר ניתן לכתרו ולהשמידו.

אולם בזה לא מסתיימות הדרכים הפתוחות לפני האויב: לכל אחת מן הדרכים שתוארו לעיל גונים משלה. למשל — ריכוז מהיר של כוחות בחזית ובאגפי החוד הפורץ כדי להקהותו על-ידי מכות נגדיות, כדי להאיט את תנופת התקפתו, וכד'. ובכן, אין תמרון "היתד" כה פשוט מהאספקט היבשתי — ובודאי שאין הוא פשוט מן האספקט האוירי, כשכל הכוח הפורץ חותר אל יעד אחד כשהוא מתועל בפריצה אחת. יחד עם זאת ברור, שאם תמרון כזה מצליח הוא מביא לתוצאות מכריעות מאוד.

נראה, לכן, שתמרון כזה יצליח רק במקרים מיוחדים — בעיקר אם קיימת עדיפות מוחלטת של התוקף.

רציתי להרחיב כאן את הדיבור על התמרון "היתד והמלכודת" (Kessel & Kiel) אשר בו נגע "שריונאי" במחשבותיו הנ"ל. אמנם, לעומת התוצאות המכריעות של תמרון "היתד", או של תנועת התקפה באגף המרחב המוגן, תהינה אולי בתחילה תוצאות התמרון "היתד והמלכודת" פחות מכריעות, אבל בסופו של דבר הן תבאנה לאותה הכרעה עצמה — מה גם שתמרון "היתד והמלכודת" דורש הרבה פחות זמן להכנות